

Reactie van het Register Belastingadviseurs (hierna: 'RB') op de consultatie Wet minimumbeloning zelfstandigen en zelfstandigenverklaring

Het RB heeft met belangstelling kennis genomen van het ter consultatie voorgelegde wetsvoorstel minimumbeloning zelfstandige en zelfstandigenverklaring. Het RB is van mening dat de de Wet DBA niet voldoet en aanpassing noodzakelijk is. Ten aanzien van het thans voorliggende voorstel heeft het RB de navolgende opmerkingen en kanttekeningen.

Algemeen

Blijkens de beantwoording van de 7 vragen uit het IAK, beoogt dit wetsvoorstel een einde te maken aan knellende wetgeving voor ZZP'ers en hun opdrachtgevers, door meer zekerheid te geven over de kwalificatie van dergelijke arbeidsrelaties en tevens schijnzelfstandigheid te voorkomen. Dit moet worden bereikt door 2 maatregelen:

1. invoering van een minimum (uur)tarief voor zelfstandigen
2. een zelfstandigenverklaring

Een heldere definitie van zelfstandigheid en van schijnzelfstandigheid ontbreekt echter in het wetsvoorstel. Gelet op de toelichting lijkt het er veeleer om te gaan te voorkomen dat opdrachtgevers (inclusief particuliere opdrachtgevers) zulke lage tarieven weten te bedingen dat de zelfstandige niet in redelijkheid kan worden geacht daaruit een inkomen te genereren dat voldoende is voor een zeker bestaansminimum. Zonder een waardeoordeel over dat streven uit te spreken, merkt het RB op dat een bestaansminimum op zichzelf iets anders is dan (schijn)zelfstandigheid.

Voorts wordt uit de stukken van deze wetsvoorstellen niet helder welke wettelijke bepalingen nu worden ervaren als knellend en wat de oorzaak is van het 'knellen'. Het komt het RB voor dat het hier met name gaat over de kwalificatie van de arbeidsrelatie voor wat betreft de toepassing van de Wet op de loonbelasting 1964, de Wet op de inkomstenbelasting 2001 en

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.

de sociale verzekeringswetten, welke soms wordt aangemerkt als een dienstbetrekking¹, ondanks dat de ZZP'er en diens opdrachtgever een andere duiding geven aan hun relatie.

Dat de ZZP'er en diens opdrachtgever hun arbeidsrelatie niet als dienstbetrekking willen duiden heeft in de ogen van het RB te maken met het feit dat er zowel voor de ZZP'er als voor de opdrachtgever grote financiële- en niet-financiële voordelen kunnen worden behaald met het niet werkzaam zijn in dienstbetrekking. Daardoor ontstaat er een grote druk op het, al dan niet oneigenlijk, buiten dienstbetrekking verrichten van arbeid.

Met deze wetsvoorstellen wordt dit financiële verschil tussen werknemers en ZZP'ers niet ten principale aangepakt. In plaats daarvan wordt geprobeerd om de (vage) grens tussen het werken als zelfstandige en het werken in dienstbetrekking, scherper te definiëren. Dit is in het verleden al vaker -zonder succes- geprobeerd, zoals met de VAR verklaring, vervolgens de (uiteindelijk niet ingevoerde) Beschikking Geen Loonheffing en met de nu van toepassing zijnde en niet goed functionerende Wet DBA.

Voorts wordt, tegen een zeer grote administratieve inspanning van opdrachtgever en ZZP'er, voorgesteld om een minimumbeloning in te voeren.

Het RB verwacht dat de in deze wetsvoorstellen opgenomen middelen niet zullen leiden tot vermindering van de ervaren knelpunten. Het RB verwacht eerder dat deze zullen leiden tot nieuwe geschillen, een zeer aanzienlijke verdere belasting van de belastingdienst en inspectie SZW ten aanzien van de handhaving en een (onoverkomelijke) administratieve last voor partijen in het veld.

Het RB zou dan ook ten principale willen pleiten voor een andersoortige oplossing, waarbij de fiscale en sociaalverzekeringsrechtelijke verschillen zodanig worden verkleind dat betrokken partijen niet langer om fiscale of sociaalverzekeringstechnische redenen zich gedrongen kunnen voelen een oneigenlijke duiding aan hun arbeidsrelatie te geven.

¹ Wij hanteren hier de fiscale term dienstbetrekking in plaats van de term arbeidsovereenkomst zoals die wordt gebezigd in het Burgerlijk recht.

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.

Wetsvoorstel minimumloon zelfstandigen

Deze wet raakt strikt genomen noch de toepassing van de wet op de loonbelasting, noch die van de sociale zekerheidswetten of de zorgverzekeringswet. Desalniettemin meent het RB er goed aan te doen om haar bedenkingen bij dit wetsvoorstel met u te delen.

Definitie

De definitie van de zelfstandige is erg ruim. Ook kleine jeugdbanen, zoals bijvoorbeeld kranten- of folderbezorging en 'vakantiewerk', waarbij vrije vervanging mogelijk is, lijken er onder te kunnen vallen. Met name in combinatie met de zware administratieve last voor de zelfstandige en diens opdrachtgever(s), kan hier een knelpunt worden voorzien.

De uitzondering op de hoofdregel voor zelfstandigheid waarbij de arbeid ondergeschikt is aan een koopovereenkomst lijkt evenzeer aanleiding voor knelpunten. Het voorbeeld van de bakker die brood verkoopt is direct duidelijk, maar een architect die een bouwtekening verkoopt of een adviseur die een advies verkoopt zal mogelijk wel geconfronteerd kunnen worden met discussie over zelfstandigheid. Dat kan al het geval zijn als de werkzaamheden van dit soort dienstverleners worden verricht middels een resultaatsverbintenis in plaats van een inspanningsverbintenis.

Administratieve last

De voorgestelde artikelen 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 bevatten allen administratieve verplichtingen voor opdrachtgever en zelfstandige. Voordat partijen tot overeenstemming komen over de te verrichten werkzaamheden en de te verstrekken opdracht, worden al verplichtingen opgelegd. Ook na afronding van opdracht zijn er nog aanvullende administratieve verplichtingen voorzien. Het gaat in totaal om maar liefst 6 pagina's met verplichtingen.

Naleving

Voor het toezicht op de naleving wordt een (nieuw) separaat in te richten toezichthoudend ambtelijk apparaat (inspectie SZW) voorgesteld. Deze instantie kan zowel aan de opdrachtnemer als de opdrachtgever aanzienlijke boetes opleggen zelfs als enkel niet volledig wordt voldaan aan de administratieve verplichtingen, maar de zelfstandigheid niet ter discussie staat. De beboetbaarheid van het niet naleven van de administratieve

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.

verplichtingen, lijkt naar de mening van het RB niet bij te dragen tot het doel van de regeling, te weten de bescherming van de zelfstandige met lage verdiensten.

Overgangsrecht

Het overgangsrecht grijpt aan bij het moment waarop de beloning verschuldigd wordt. Het wetsvoorstel is dus niet van toepassing op een beloning die is verschuldigd over een tijdvak dat ligt voor het inwerkingtreden van deze wet. Dat laat echter onverlet dat er ook arbeidsverhoudingen zijn die zijn aangevangen zijn voor het tijdstip van inwerkingtreding en op grond waarvan periodiek beloningen verschuldigd zijn. Het RB merkt op dat onduidelijk is of de nieuwe wettelijke bepalingen ook van toepassing zijn op de beloningen die voortkomen uit arbeidsverhoudingen die zijn aangegaan voor het tijdstip inwerkingtreding en nadien nog doorlopen.

Wetsvoorstel Zelfstandigenverklaring

Aspecten ten aanzien van de Loonheffingen

De loonheffingsaspecten van dit wetsvoorstel zijn te vinden in de artikelen 5bis (nieuw) van de Wet op de loonbelasting 1964, artikel 7 van de Werkloosheidswet en artikel 8 van de Ziektewet.

Als eerste merkt het RB met instemming op dat de zelfstandigenverklaring die deze wet in het leven roept, *facultatief* is. Als een zelfstandige beschikt over een zelfstandigenverklaring, wordt diens arbeidsverhouding ten aanzien waarvan de zelfstandigenverklaring van toepassing is, voor de Wet op de loonbelasting 1964 niet beschouwd als een dienstbetrekking.

Ten aanzien van de Wet op de loonbelasting 1964 lijkt hiermee een “fictieve geen dienstbetrekking” in het leven te worden geroepen. Dat is binnen het kader van de Wet op de loonbelasting een tamelijk nieuwe figuur.

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.

Om van deze fictieve geen-dienstbetrekking gebruik te kunnen maken, moeten opdrachtgever en opdrachtnemer samen een zelfstandigenverklaring opstellen. De wijze waarop dat moet gebeuren, is op basis van het wetsvoorstel aan een groot aantal administratieve voorwaarden gebonden. Er gelden namelijk de volgende eisen:

- De opdracht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer moet een schriftelijke vorm hebben;
- De zelfstandigenverklaring moet onderdeel uitmaken van die schriftelijke overeenkomst;
- De overeenkomst en de zelfstandigenverklaring die daarvan deel uitmaakt, moeten vóór aanvang van de werkzaamheden zijn ondertekend;
- De geldigheidsduur van de zelfstandigenverklaring vangt aan bij aanvang van de werkzaamheden en eindigt bij het einde van de overeengekomen werkzaamheden, mits die werkzaamheden blijken de overeenkomst niet langer dan 1 jaar duren;
- De opdrachtnemer tijdig voor de werkzaamheden tenminste Euro 75 per uur ontvangt en aan een groot aantal verdere administratieve detailregels is voldaan.

Alle voorgaande eisen leiden ieder op zich weer tot vaak zeer gedetailleerde nadere administratieve eisen (ten aanzien van wijze en moment van vastlegging, wijze van berekenen van het uurtarief, samentelregels, inschrijving KvK, etc.). Met name de samentelregeling en de berekeningswijze van het uurtarief kennen een aantal arbitraire keuzes en zullen in de praktijk gemakkelijk aanleiding vormen voor verschillen van inzicht (zoals de invulling van de begrippen “direct toe te rekenen kosten en tijd” en “dezelfde werkverstrekker”).

Al met al meent het RB dat ten aanzien van de administratieve eisen zou kunnen worden volstaan met veel minder vergaande maatregelen. In de ogen van het RB zou volstaan kunnen worden met de eis van een schriftelijke vastlegging en het gemiddeld voor de werkzaamheden betaalde uurtarief. Het zou daarbij niet uit mogen maken of deze schriftelijke vastlegging vooraf, tijdens of zelfs binnen een redelijke termijn na aanvang van de arbeidsverhouding heeft plaats gevonden. Van belang is slechts dat partijen hun keuze voor fictief geen dienstbetrekking hebben vastgelegd.

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.

Wet op de loonbelasting 1964

Het voorgestelde artikel 5bis voor de Wet op de loonbelasting 1964 maakt dat een arbeidsverhouding niet als dienstbetrekking wordt beschouwd als er een geldige zelfstandigenverklaring is. Voor sommige arbeidsverhoudingen is bepaald dat de zelfstandigenverklaring niet toegepast kan worden op de arbeidsverhouding die op grond van de Wet op de loonbelasting 1964 als (fictieve) dienstbetrekking wordt beschouwd. Voor wat betreft de zogenaamde 'opting-in/pseudo-werknemers' en voor de sekswerkers heeft het RB begrip voor deze bepaling.

Het RB heeft echter geen begrip voor de uitsluiting van de aanmerkelijk belanghouder van de toepassing van de zelfstandigenverklaring. Het gaat hier met name over de situatie waarbij een aanmerkelijk belanghouder slechts incidenteel en kortstondig werkzaamheden verricht voor de vennootschap waarin hij/zij een aanmerkelijk belang houdt. Als deze persoon na ten hoogste 12 maanden toch - al dan niet bezoldigd – blijft werken voor de vennootschap, dan zou de zelfstandigenverklaring achteraf gezien zijn geldigheid verliezen en zijn de bepalingen rond het gebruikelijk loon opeens gewoon van kracht.

Sociale zekerheid: werknemersverzekeringen en zorgverzekeringswet

Het wetsvoorstel noch de toelichting daarop bevat een bespreking van de gevolgen voor de Zorgverzekeringswet. Het RB gaat er vanuit dat de zelfstandigenverklaring via artikel 5bis van de Wet op de loonbelasting doorwerkt naar artikel 1 letter l van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast veronderstelt het RB dat de opdrachtgever niet zal (kunnen) worden aangemerkt als werkgever in de zin van artikel 1 letter q van de Wet financiering sociale verzekeringen.

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.

Samenvatting

Het RB pleit op grond van bovenstaande voor:

1. Een andersoortige oplossing van de vermeende knelpunten;
2. Doch ten minste een vermindering van de administratieve lasten verbonden aan deze wetsvoorstellen;
3. En een verduidelijking van de gevolgen voor de mogelijke toepassing van de zelfstandigenverklaring voor de werknemersverzekeringen.

Deze reactie is opgesteld door de Commissie Wetsvoorstellen van het Register Belastingadviseurs. In het bijzonder hebben hieraan bijgedragen mevrouw mr. I.J.I. Rooyackers RB, de heer P.W. Bos RB en de heer mr. R.J.P. van Leeuwen RB.

Heeft u vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze reactie? Neemt u dan contact op met drs. P.N.M. Goossens RB via vaktechniek@rb.nl of (0345) 54 70 00.

Culemborg, 9 december 2019

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van ruim 7.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl.